

**Otwarte dane i ponowne
wykorzystywanie.
Przewodnik po
zmianach**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Rozdział I. Zarys prawa do ponownego wykorzystywania informacji publicznej

Ustawa z 11.8.2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1641) wdraża do polskiego systemu prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z 20.6.2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.Urz. UE L z 2019 r. Nr 172, s. 56). Cele dyrektywy miały charakter ekonomiczny, jak i również pozaekonomiczny. Do celów ekonomicznych należy zaliczyć zapewnienie wzrostu gospodarczego dzięki otwarciu danych publicznych, które pozwoliłyby na tworzenie nowych modeli biznesowych opartych na współpracy i powszechnym dostępie do informacji sektora publicznego. Do celów pozaekonomicznych należy zaliczyć rozwój społeczeństwa informacyjnego i naukowego oraz jednoczesną transparentność działania władzy publicznej. Oba te cele wzajemnie się uzupełniają i przenikają.

Ustawa o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego jest kolejną już regulacją w ramach krajowego porządku prawnego mającą na celu inkorporację do polskiego systemu prawnego zasad ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Warto bowiem pamiętać, że samo ponowne wykorzystywanie w polskim porządku prawnym istnieje od 29.12.2011 r., kiedy to, implementując do polskiego systemu prawnego dyrektywę 2003/98/WE, weszła w życie ZmDostInfPubU11, wprowadzając do treści DostInfPubU cały rozdział 2a. Ponowne wykorzystywanie informacji publicznej, regulujący zasady ponownego wykorzystywania informacji. Przepisy te wraz z przepisami prawa dostępu do informacji publicznej były zawarte w jednej ustawie do 15.6.2016 r. Następnie zostały one uchylone, na skutek przyjęcia dyrektywy 2013/37/UE, wraz z wejściem w życie nowych przepisów InfSekPubU. Można zatem pokusić się o stwierdzenie, że od 8.12.2021 r. administracja publiczna – a w szczególności podmioty zobowiązane do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (to rozróżnienie ma znaczenie w kontekście nowej regulacji, o czym mowa w dalszej części opracowania) – znalazły się w trzecim etapie prawnej regulacji obszaru ponownego wykorzystywania.

Etap pierwszy – od 29.12.2011 r. do 15.6.2016 r. – okres obowiązywania rozdziału 2a. Ponowne wykorzystywanie informacji publicznej w treści DostInfPubU. Rozdział 2a do

DostInfPubU został dodany przez ustawę z 16.9.2011 r. o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 204, poz. 1195), która weszła w życie 29.12.2011 r. (w zakresie dotyczącym centralnego repozytorium informacji publicznej weszła w życie 29.9.2012 r.). Rozdział 2a DostInfPubU został uchylony na mocy InfSekPublU, która weszła w życie 16.6.2016 r.

Etap drugi – od 16.6.2016 r. do 7.12.2021 r. – obejmuje okres obowiązywania ustawy z 25.2.2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.

Etap trzeci – od 8.12.2021 r. – rozpoczął się od dnia wejścia w życie ustawy z 11.8.2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.

Podstawa prawna:

- rozdział 2a DostInfPubU,
- InfSekPublU,
- ZmDostInfPubU11.

Rozdział II. Objaśnienie pojęć

1. Słowniczek ustawowy

W przepisach OtwarteDanePonWykU wprowadzono słowniczek ustawowy, co zdecydowanie ułatwia zrozumienie nowych pojęć i zjawisk, jakie przynosi nowa ustawa. W artykule objaśniającym zostały zdefiniowane zarówno te elementy, które występowały w dotychczas obowiązującej InfSekPublU, jak i określenia nowe, takie jak np. dane dynamiczne. Pośród nowych regulacji znalazły się definicje odnoszące się do następujących zjawisk: anonimizacji, danych badawczych, danych dynamicznych, danych wysokiej wartości, danych prywatnych, interfejsu programistycznego aplikacji, metadanych czy otwartych danych. W pozostałym zakresie słowniczek ustawowy odnosi się do elementów, które były dotychczas zdefiniowane w przepisach InfSekPublU.

Art. 2 OtwarteDanePonWykU

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) anonimizacja – proces zmiany informacji sektora publicznego w informacje anonimowe, które nie odnoszą się do zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, lub proces zmiany danych osobowych w dane anonimowe w taki sposób, że identyfikacja osoby, której dane dotyczą, nie jest lub już nie jest możliwa;
- 2) dane badawcze – informacje sektora publicznego utrwalone w postaci elektronicznej, inne niż publikacje naukowe, które zostały wytworzone lub zgromadzone w ramach działalności naukowej w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478, 619 i 1630) i są wykorzystywane jako dowody w procesie badawczym lub służą do weryfikacji poprawności ustaleń i wyników badań;
- 3) dane dynamiczne – informacje sektora publicznego utrwalone w postaci elektronicznej podlegające częstym aktualizacjom lub aktualizacjom w czasie rzeczywistym, w tym ze względu na ich zmienność lub szybką dezaktualizację, w szczególności dane wygenerowane przez czujniki;
- 4) dane o wysokiej wartości – informacje sektora publicznego, których ponowne wykorzystywanie wiąże się z istotnymi korzyściami dla społeczeństwa, środowiska i gospodarki, w szczególności ze względu na ich przydatność do tworzenia produktów, usług i zastosowań opartych na wykorzystywaniu tych danych;

- 5) dane prywatne – każdą treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będącą w posiadaniu podmiotu innego niż podmiot zobowiązany i przez niego wytworzona, z wyjątkiem danych osobowych;
- 6) format otwarty – format pliku, który jest niezależny od systemu oraz jest udostępniany bez żadnych ograniczeń, które utrudniałyby ponowne wykorzystywanie;
- 7) format przeznaczony do odczytu maszynowego – format pliku ustrukturyzowany tak, aby programy komputerowe mogły zidentyfikować, rozpoznać i pozyskać określone dane i ich wewnętrzną strukturę;
- 8) informacja sektora publicznego – każdą treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będącą w posiadaniu podmiotu zobowiązanego;
- 9) interfejs programistyczny aplikacji – zbiór technicznych funkcji umożliwiających połączenie i wzajemną wymianę danych lub metadanych między programami komputerowymi lub systemami teleinformatycznymi;
- 10) metadane – ustrukturyzowane informacje opisujące, tłumaczące, lokalizujące i ułatwiające odnalezienie, wykorzystanie innych informacji lub zarządzanie nimi;
- 11) otwarte dane – informacje sektora publicznego udostępniane lub przekazywane w postaci elektronicznej, bezwarunkowo lub z uwzględnieniem warunków, o których mowa w rozdziale 3, kompletne, aktualne, w wersji źródłowej, w otwartym i niezastrzeżonym formacie przeznaczonym do odczytu maszynowego, które są przeznaczone do bezpłatnego ponownego wykorzystywania na tych samych zasadach dla każdego użytkownika, bez konieczności potwierdzenia tożsamości przez użytkownika;
- 12) ponowne wykorzystywanie – wykorzystywanie przez użytkowników informacji sektora publicznego w jakimkolwiek celu, z wyjątkiem wymiany informacji sektora publicznego między podmiotami zobowiązanymi wyłącznie w celu realizacji zadań publicznych;
- 13) portal danych – prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, powszechnie dostępny system teleinformatyczny, służący do udostępniania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania oraz danych prywatnych w celu wykorzystywania;
- 14) użytkownik – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która ponownie wykorzystuje informacje sektora publicznego lub wykorzystuje dane prywatne.

2. Uporządkowanie definicyjne ponownego wykorzystywania

W przepisach OtwarteDanePonWykU zdefiniowano na nowo pojęcie **ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego**. Nowa definicja w porównaniu do dotychczasowej, wynikającej z art. 2 ust. 2 InfSekPublU, stanowi przejaw uporządkowania, z dodatkowymi elementami już wcześniej występującymi w treści InfSekPublU, lecz znajdującymi się w innej części ustawy. Połączono bowiem w jednym przepisie dwie regulacje dotychczasowo zawarte w art. 2 ust. 2 i art. 2 ust. 3 InfSekPublU. Zgodnie z art. 2 ust. 2 InfSekPublU przez ponowne wykorzystywanie należało rozumieć **wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej informacji sektora publicznego**, w celach komercyj-

nych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny publiczny cel, dla którego informacja została wytworzona. Zgodnie zaś z przepisem art. 2 ust. 3 InfSekPublU przez ponowne wykorzystywanie **nie uznawano** udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego przez podmiot wykonujący zadania publiczne innemu podmiotowi wykonującemu zadania publiczne **wyłącznie w celu realizacji zadań publicznych**. Nowa definicja ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego zawarta w OtwarteDanePonWykU łączy oba te elementy. Zgodnie z art. 2 pkt 12 OtwarteDanePonWykU ponowne wykorzystywanie to **wykorzystywanie** przez użytkowników **informacji sektora publicznego w jakimkolwiek celu**, z wyjątkiem wymiany informacji sektora publicznego między podmiotami zobowiązanymi wyłącznie w celu realizacji zadań publicznych.

3. Rezygnacja z rozróżniania celu ponownego wykorzystywania

Nowa definicja ponownego wykorzystywania została zamieszczona w art. 2 pkt 12 OtwarteDanePonWykU. Zgodnie z tym przepisem ponowne wykorzystywanie jest wykorzystywaniem przez użytkowników informacji sektora publicznego **w jakimkolwiek celu, z wyjątkiem wymiany informacji sektora publicznego między podmiotami zobowiązanymi wyłącznie w celu realizacji zadań publicznych**. Dotychczas, zgodnie z art. 2 ust. 2 InfSekPublU przez ponowne wykorzystywanie należało rozumieć wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej informacji sektora publicznego, w celach komercyjnych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny publiczny cel, dla którego informacja została wytworzona. Zmianę tę należy ocenić pozytywnie, gdyż dotychczasowe rozróżnienie celu ponownego wykorzystywania, ze względu na komercyjny lub niekomercyjny jego charakter, z punktu widzenia całości postępowania nie miało większego znaczenia.

Wedle dotychczas obowiązującej regulacji rozróżnienie na cel komercyjny i niekomercyjny w praktyce mogło mieć znaczenie w dwóch obszarach:

- 1) przy określaniu warunków dodatkowych **ponownego wykorzystywania przez podmioty zobowiązane**, takie jak biblioteki, archiwa i muzea. Zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 1 InfSekPublU muzea państwowe, samorządowe, biblioteki publiczne, naukowe i archiwa mogły określać inne niż wymienione w art. 14 ust. 1 InfSekPublU warunki ponownego wykorzystywania ograniczające wykorzystywanie informacji sektora publicznego:
 - a) w działalności **komercyjnej** lub **na określonych polach eksploatacji**, jeżeli dotyczyły zbiorów o charakterze martyrologicznym oraz zawierały godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej, a także herby, reprodukcje orderów, odznaczeń lub odznak honorowych, odznak lub oznak wojskowych bądź innych odznaczeń,
 - b) do działalności **niekomercyjnej**, jeżeli były powiązane z obiektami objętymi roszczeniami osób trzecich lub niebędącymi własnością podmiotu zobowiązanego;

- 2) przy określaniu **wyższych opłat**. Zgodnie z art. 18 ust. 1 InfSekPublU muzea państwowe i muzea samorządowe w przypadku udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania w celach innych niż niekomercyjne o charakterze badawczym, naukowym lub edukacyjnym mogły nałożyć opłaty wyższe niż ustalone na podstawie art. 17 InfSekPublU. Zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 18 ust. 3 InfSekPublU, w dniu 5.7.2016 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydał OpłatyInfSekPublR. Rozporządzenie to określiło maksymalne stawki opłat za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego w celach innych niż niekomercyjne o charakterze badawczym, naukowym lub edukacyjnym. Maksymalne stawki opłat wynosiły w przypadku udostępniania lub przekazywania informacji:
- a) za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – 118 zł za jednorazowe udostępnienie;
 - b) w postaci kopii (reprodukcji) cyfrowej – 172 zł za jeden skan lub fotografię cyfrową zapisane na nośniku cyfrowym;
 - c) w postaci fotografii:
 - za sztukę w formacie nie większym niż 50 × 60 cm – 168 zł,
 - za 1 m² w formacie większym niż określony w lit. a – 513 zł;
 - d) w postaci papierowej:
 - za jedną stronę odbitki lub wydruku kolorowego: w formacie A4 – 33 zł; w formacie A3 – 61 zł,
 - za jedną stronę odbitki lub wydruku czarno-białego: w formacie A4 – 25 zł; w formacie A3 – 45 zł;
 - e) w postaci nagrania dźwięku lub obrazu na nośnik cyfrowy – 63 zł za każdą rozpoczętą godzinę nagrania;
 - f) w sposób lub w postaci innych niż określone w pkt 1–5 – 86 zł za każdą rozpoczętą godzinę koniecznej pracy pracownika muzeum.

Należy przy tym zaznaczyć, że OpłatyInfSekPublR, stosownie do treści art. 60 OtwarteDanePonWykU, zachowuje moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 34 ust. 7 i art. 19 ust. 3 OtwarteDanePonWykU, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Naturalną konsekwencją zmiany wprowadzonej przez OtwarteDanePonWykU jest **odstąpienie** w trybie wnioskowym od obowiązku określania przez wnioskodawcę, czy **cel** ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego ma mieć charakter **komercyjny czy niekomercyjny**. Artykuł 39 ust. 3 OtwarteDanePonWykU wskazuje na elementy formalne wniosku. Zgodnie z pkt 4 tego przepisu wnioskodawca powinien we wniosku wskazać m.in. cel ponownego wykorzystywania. Nowa regulacja odchodzi zatem od podziału celów na komercyjne i niekomercyjne, co miało miejsce w art. 21 ust. 3 pkt 4 InfSekPublU.

Podstawa prawna:

- art. 2 ust. 2 i 3, art. 21 ust. 3 pkt 4 InfSekPublU,
- art. 2 pkt 12, art. 19 ust. 3, art. 34 ust. 7, art. 39 ust. 3 OtwarteDanePonWykU,
- OpłatyInfSekPublR.

Rozdział III. Obligatoryjne rozszerzenie zakresu podmiotów zobowiązanych

Artykuł 3 OtwarteDanePonWykU określa zakres podmiotów zobowiązanych do udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania. Stosownie do dotychczasowej regulacji, podmiotami zobowiązanymi są nadal te same podmioty co wskazane w art. 3 pkt 1–4 InfSekPublU.

Nowością jest dodanie w art. 3 OtwarteDanePonWykU pkt 5, a tym samym rozszerzenie katalogu podmiotów zobowiązanych o „inne niż określone w pkt 1–4 podmioty”, które:

- 1) wykonują jeden z rodzajów działalności sektorowej, o której mowa w art. 5 ust. 4 PrZamPubl; lub

Art. 5 ust. 4 PrZamPubl

Działalnością sektorową w zakresie:

- 1) gospodarki wodnej jest:
 - a) udostępnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej,
 - b) dostarczanie wody pitnej do sieci, o których mowa w lit. a, chyba że:
 - produkcja wody pitnej przez zamawiającego sektorowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w pkt 1–4, oraz
 - dostarczanie wody pitnej do sieci uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia zamawiającego i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 30% wielkości jego łącznej produkcji,
 - c) związane z działalnością, o której mowa w lit. a i b, działania w zakresie:
 - projektów dotyczących inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20% łącznej ilości wody dostępnej dzięki tym projektom lub instalacjom nawadniającym lub melioracyjnym,
 - odprowadzania lub oczyszczania ścieków;
- 2) energii elektrycznej jest:
 - a) udostępnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej,

- b) dostarczanie energii elektrycznej do sieci, o których mowa w lit. a, chyba że:
 - produkcja energii elektrycznej przez zamawiającego sektorowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż określona w pkt 1–4, oraz
 - dostarczanie energii elektrycznej do sieci uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia zamawiającego i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 30% łącznej produkcji energii elektrycznej;
- 3) gazu i energii cieplnej jest:
 - a) udostępnianie lub obsługa stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej,
 - b) dostarczanie gazu lub energii cieplnej do sieci, o których mowa w lit. a, chyba że:
 - produkcja gazu lub energii cieplnej przez zamawiającego sektorowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż określona w pkt 1–4, oraz
 - dostarczanie gazu lub energii cieplnej do sieci ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat, łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekracza 20% przeciętnych przychodów zamawiającego;
- 4) usług transportowych jest działalność polegająca na udostępnianiu lub obsłudze sieci przeznaczonych do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego, autobusowego, kolejną linową lub przy użyciu systemów automatycznych;
- 5) portów, przystani i portów lotniczych jest działalność związana z eksploatacją obszaru geograficznego, w celu udostępniania przewoźnikom lotniczym, przewoźnikom morskim oraz przewoźnikom śródlądowym odpowiednio portów lotniczych, portów morskich i portów śródlądowych, lub innych terminali;
- 6) usług pocztowych jest działalność polegająca na świadczeniu usług:
 - a) przyjmowania, sortowania, przemieszczania lub doręczania przesyłek pocztowych,
 - b) zarządzania usługami, o których mowa w lit. a, oraz świadczeniu usług dotyczących przesyłek nieuwzględnionych w lit. a, takich jak druki bezadresowe, o ile te usługi są świadczone przez podmiot świadczący usługi, o których mowa w lit. a;
- 7) wydobywania paliw jest działalność polegająca na wydobyciu ropy naftowej lub gazu i ich naturalnych pochodnych oraz poszukiwaniu lub wydobyciu węgla brunatnego, węgla kamiennego lub innych paliw stałych.

- 2) działają w charakterze podmiotów świadczących usługi publiczne w rozumieniu art. 2 lit. d¹ rozporządzenia (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 23.10.2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1191/69 i (EWG) Nr 1107/70 (Dz.Urz. UE L z 2017 r. Nr 315, s. 1 ze zm.); lub
- 3) działają w charakterze przewoźników lotniczych w rozumieniu art. 2 pkt 10² rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1008/2008 z 24.9.2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspól-

¹ „Podmiot świadczący usługi publiczne” oznacza każde publiczne lub prywatne przedsiębiorstwo lub zgrupowanie przedsiębiorstw, świadczące usługi publiczne w zakresie transportu pasażerskiego, lub każdą instytucję publiczną, która świadczy takie usługi.

² „Przewoźnik lotniczy” oznacza przedsiębiorstwo posiadające ważną koncesję lub równoważny dokument.

noty (Wersja przekształcona) (Dz.Urz. UE L z 2008 r. Nr 293, s. 3 ze zm.), wykonujących obowiązki użyteczności publicznej zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia; lub

- 4) działają w charakterze armatorów Wspólnoty w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady (EWG) Nr 3577/92 z 7.12.1992 r. dotyczącego stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie Państw Członkowskich (kabotaż morski) (Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 2, s. 10 ze zm.), wykonujących zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych zgodnie z art. 4 tego rozporządzenia

– na które podmioty, wymienione w pkt 1–4, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot, wywierają dominujący wpływ, w szczególności posiadają ponad połowę udziałów albo akcji lub posiadają ponad połowę głosów wynikających z udziałów albo akcji lub mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego.

Dotychczas InfSekPubLU nie obejmowała tego typu podmiotów obowiązkiem stosowania ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Biorąc pod uwagę charakterystykę tych podmiotów i przedmiot ich działalności, szczególne znaczenie może w odniesieniu do nich mieć nowa kategoria danych określona jako **dane dynamiczne** (zob. art. 2 pkt 3 OtwarteDanePonWykU). Nie ulega bowiem wątpliwości, że tego typu informacje, dotyczące jakości wody, wyników badań w tym zakresie czy połączeń transportowych wszelkiego rodzaju, mogą mieć wartość komercyjną nie tylko dla samych przewoźników, lecz także innych podmiotów.

Ważne

Zgodnie z art. 25 ust. 2 OtwarteDanePonWykU podmioty, o których mowa w art. 3 pkt 5 OtwarteDanePonWykU, w przypadku udostępniania danych o wysokiej wartości w celu ponownego wykorzystywania, mogą nałożyć opłaty za ponowne wykorzystywanie zgodnie z przepisami rozdziału 4 OtwarteDanePonWykU.

Podstawa prawna:

- art. 3, art. 25 ust. 2 OtwarteDanePonWykU,
- art. 5 ust. 4 PrZamPubl.

Rozdział IV. Wyłączenie podmiotowe trybu wnioskowego

W dotychczas obowiązującej InfSekPublU wszystkie podmioty zobowiązane miały obowiązek zarówno **udostępniać**, jak i **przekazywać** informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania. Poprzez udostępnianie rozumiano wykorzystywanie strony www, systemu teleinformatycznego, BIP lub centralnego repozytorium. Zatem formuła **udostępniania** oznaczała tryb **bezwnioskowy**. Analogiczne regulacje znalazły się w OtwarteDanePonWykU. Zgodnie z art. 5 pkt 1 OtwarteDanePonWykU **każdemu** przysługuje prawo do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego udostępnianych w BIP podmiotu zobowiązanego lub w portalu danych, lub w innym systemie teleinformatycznym podmiotu zobowiązanego. Poprzez **przekazywanie** w dotychczas obowiązującej InfSekPublU rozumiano przekazywanie informacji sektora publicznego **na wniosek** o ponowne wykorzystywanie (zob. art. 5 pkt 2 InfSekPublU). Również w tym zakresie OtwarteDanePonWykU nie wprowadziła żadnych zmian. Zgodnie z art. 5 pkt 2 OtwarteDanePonWykU **każdemu** przysługuje prawo do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego przekazanych na wniosek o ponowne wykorzystywanie.

W nowej regulacji pojawiło się nieznanie dotychczasowej InfSekPublU **wyłączenie całkowicie trybu wnioskowego** wobec **określonych podmiotów** zobowiązanych do stosowania OtwarteDanePonWykU. Kwestie trybu wnioskowego w nowej ustawie uregulowano w rozdziale 9. Zgodnie z art. 44 OtwarteDanePonWykU przepisów rozdziału 9 nie stosuje się do informacji sektora publicznego będących w posiadaniu podmiotów, o których mowa w art. 3 pkt 5 OtwarteDanePonWykU. Przypomnieć należy, że są to podmioty wykonujące **jeden z rodzajów działalności sektorowej**, o której mowa w art. 5 ust. 4 PrZamPubl. Zatem tryb wnioskowy wobec podmiotów określonych w art. 3 pkt 5 OtwarteDanePonWykU nie ma w ogóle zastosowania. Gdyby któryś z tych podmiotów otrzymał wniosek o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego, to jako adresat tego wniosku powinien **poinformować** wnioskodawcę w drodze **zwykłego pisma** o ustawowym **wyłączeniu trybu wnioskowego**.

Ważne

W tej sytuacji nie istnieją podstawy do wydania decyzji administracyjnej o odmowie. Reakcja powinna przybrać formułę zwykłego pisma.

Sama formuła nie jest nowością i była już znana podmiotom zobowiązanym do stosowania InfSekPublU, gdyż w dotychczasowej ustawie również przewidziano przypadki, w których określone podmioty nie były objęte ustawą o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (przykładowo art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 InfSekPublU). Jednak całkowicie nową regulacją jest to, że określone podmioty zobowiązane **nie mają obowiązku stosowania trybu wnioskowego**, ale nadal są **zobowiązane do umożliwienia ponownego wykorzystywania informacji** sektora publicznego, które zamieszczają w BIP lub w portalu danych, lub w innym systemie teleinformatycznym.

Podstawa prawna:

- art. 5 pkt 2 InfSekPublU,
- art. 3 pkt 5, art. 5 pkt 1, art. 44 OtwarteDanePonWykU.

Rozdział V. Rozszerzenie zakresu przedmiotowego ustawy o nowe kategorie danych

1. Nowe kategorie danych

Ustawa o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego wprowadziła nowe kategorie danych objętych procesem ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Są to:

- 1) dane badawcze (art. 2 pkt 2 OtwarteDanePonWykU),
- 2) dane dynamiczne (art. 2 pkt 3 OtwarteDanePonWykU),
- 3) dane o wysokiej wartości (art. 2 pkt 4 OtwarteDanePonWykU),
- 4) dane prywatne (art. 2 pkt 5 OtwarteDanePonWykU),
- 5) metadane (art. 2 pkt 10 OtwarteDanePonWykU),
- 6) otwarte dane (art. 2 pkt 11 OtwarteDanePonWykU).

Każdy rodzaj nowych danych wymaga oddzielnego omówienia, gdyż różna była przyczyna i cel wyodrębnienia nowej kategorii pojęciowej, a i zasady postępowania z tego typu danymi cechują się wyraźną odrębnością.

2. Dane badawcze

W dotychczas obowiązujących regulacjach w zakresie ponownego wykorzystywania zawartych w InfSekPublU nie występowała tego typu kategoria pojęciowa. Artykuł 2 pkt 2 OtwarteDanePonWykU definiuje **dane badawcze** jako informacje sektora publicznego utrwalone w **postaci elektronicznej**, inne niż publikacje naukowe, które zostały wytworzone lub zgromadzone w **ramach działalności naukowej** w rozumieniu art. 4 ust. 1 PrSzkolWyżN i są wykorzystywane jako dowody w procesie badawczym lub służą do weryfikacji poprawności ustaleń i wyników badań.

Artykuł 4 PrSzkolWyżN określa działalność naukową jako aktywność obejmującą badania naukowe, prace rozwojowe oraz twórczość artystyczną. W dalszej kolejności przepis ten stanowi, że **badania naukowe** są działalnością obejmującą **badania podstawowe** – rozumiane jako prace empiryczne lub teoretyczne mające przede wszystkim na celu zdobywanie nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne, oraz **badania aplikacyjne** – rozumiane jako prace mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności, nastawione na opracowywanie nowych produktów, procesów lub usług lub wprowadzanie do nich znaczących ulepszeń. **Prace rozwojowe** są natomiast działalnością obejmującą nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności, w tym w zakresie narzędzi informatycznych lub oprogramowania, do planowania produkcji oraz projektowania i tworzenia zmienionych, ulepszonych lub nowych produktów, procesów lub usług, z wyłączeniem działalności obejmującej rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do nich, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń. Z kolei **twórczość artystyczna** jest działalnością obejmującą działania twórcze w sztuce, której efektem jest stanowiące wkład w rozwój kultury dzieło artystyczne materialne lub niematerialne, w tym także artystyczne wykonanie.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 OtwarteDanePonWykU, przepisów tej ustawy generalnie **nie stosuje się** do informacji sektora publicznego będących w posiadaniu podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN. Tego typu wyłączenie podmiotowe miało miejsce również w dotychczas obowiązującej InfSekPubU (zob. art. 4 ust. 1 pkt 3 InfSekPubU). Tym samym objęcie danych badawczych **ponownym wykorzystaniem** jest jedną z dwóch sytuacji, w których **podmioty wchodzące w skład systemu szkolnictwa wyższego i nauki** (art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN) – mimo że są wyłączone z obowiązku stosowania przepisów OtwarteDanePonWykU – **muszą** jednak realizować wynikające z OtwarteDanePonWykU obowiązki. Pierwszym obszarem jest **ponowne wykorzystywanie danych badawczych**, natomiast drugi obszar odnosi się do **informacji sektora publicznego stanowiących informacje publiczne podlegających udostępnieniu w BIP**. Obowiązek ten wynika z treści tiret następujący po art. 4 ust. 1 pkt 7 OtwarteDanePonWykU.

Obecnie obowiązujący stan prawny odnośnie do zakresu informacji objętych obowiązkową publikacją na stronach BIP ma źródło trojaki:

- 1) art. 8 ust. 3 zd. 1 DostInfPubU w zw. z art. 6 ust. 1 DostInfPubU – „Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5”. Wszystkie informacje tam wskazane odnoszące się do podmiotów określonych w art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN są objęte obowiązkiem publikacji na stronie podmiotowej BIP. Brak ich zamieszczenia na stronie BIP nie zwalnia z obowiązku realizacji wniosków składanych w trybie DostInfPubU, a tym samym nie zmienia statusu tych informacji jako objętych ponownym wykorzystaniem na podstawie tiret następujący po art. 4 ust. 1 pkt 7 OtwarteDanePonWykU;
- 2) art. 8 ust. 3 zd. 2 DostInfPubU – „Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne”. Podmioty wskazane w art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN, w odniesieniu do infor-

macji, które zamieszczają w BIP, muszą mieć świadomość, że informacje te będące informacjami publicznymi – bo tylko takie można zamieścić w BIP – są automatycznie objęte ponownym wykorzystywaniem informacji sektora publicznego;

- 3) przepisy szczególne zobowiązujące do publikowania w BIP określonych informacji. W przepisach regulujących funkcjonowanie podmiotów wchodzących w skład systemu szkolnictwa wyższego znajdziemy kilkanaście tego typu regulacji nakazujących obowiązkowe umieszczanie określonych informacji na stronie BIP (art. 76a ust. 3 i art. 80 ust. 5 PrSzkolWyżN, art. 25 ust. 3 NCenNaukiU).

W odniesieniu do danych badawczych wyłączony został tryb wnioskowy ponownego wykorzystywania. Mocą art. 44 OtwarteDanePonWykU wyłączono stosowanie przepisów rozdziału 9 OtwarteDanePonWykU dotyczących trybu wnioskowego wobec danych badawczych, o których mowa w art. 22 OtwarteDanePonWykU. Taka sytuacja powoduje, że **ponowne wykorzystywanie danych badawczych jest możliwe wyłącznie w trybie bezwnioskowym.** Artykuł 22 OtwarteDanePonWykU stanowi, iż dane badawcze będące w posiadaniu podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN¹, podlegają bezpłatnie ponownemu wykorzystywaniu, jeżeli zostały wytworzone lub zgromadzone w ramach działalności naukowej finansowanej ze środków publicznych oraz są już publicznie udostępniane w systemie teleinformatycznym podmiotu zobowiązanego, w szczególności w repozytorium instytucjonalnym lub tematycznym.

Podmiot zobowiązany, udostępniając te dane, wraz z ich udostępnieniem **informuje o braku warunków** ponownego wykorzystywania albo **określa te warunki**. Nie bez powodu ustawodawca w art. 22 zd. 2 OtwarteDanePonWykU postanowił, że podmiot zobowiązany, udostępniając dane badawcze, wraz z ich udostępnieniem informuje o braku warunków ponownego wykorzystywania albo określa te warunki. Z jednej strony, wyłączono *a priori* możliwość składania wniosków o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego do podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN. Z drugiej strony, precyzyjnie określono obowiązek opublikowania informacji na temat tego, na jakich zasadach mają być określone warunki ponownego wykorzystywania danych badawczych.

Podmiot zobowiązany ma zatem dwie możliwości:

- 1) **określić wyłącznie warunki ponownego wykorzystywania**, tym samym publikując informacje na ten temat na swojej stronie BIP. Zgodnie z art. 12 ust. 1 OtwarteDanePonWykU warunki ponownego wykorzystywania – określone przez podmiot zobowiązany w odniesieniu do informacji sektora publicznego udostępnianych

¹ Zgodnie z art. 7 ust. 1 PrSzkolWyżN system szkolnictwa wyższego i nauki tworzą: 1) uczelnie; 2) federacje podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki; 3) Polska Akademia Nauk, działająca na podstawie PANU; 4) instytuty naukowe PAN, działające na podstawie PANU; 5) instytuty badawcze, działające na podstawie InstBadawU; 6) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 6a) Centrum Łukasiewicz działające na podstawie ustawy z 21.2.2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2020 r. poz. 2098); 6b) instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz; 7) Polska Akademia Umiejętności; 8) inne podmioty prowadzące głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl